

Beantwoording vragen voorafgaand aan de raadscommissie

Zaaknummer Z-25-543373
Documentnummer DOC-25-996564
Naam commissielid J. de Vries
Fractie VVD
Onderwerp Commissievragen VVD raadsclie. 30-1 agendapunt 8.1
Kadernota's 2026 en bezuinigingsvoorstellen
gemeenschappelijke regelingen (OD NHN)
Datum waarop de vraag is gesteld 27 januari 2025

Beantwoording uiterlijk woensdag 15:00 uur voorafgaand aan de commissievergadering.

Portefeuillehouder Jeroen Broeders
Afdeling Ruimte

GR OD NHN

In de kadernota staat op blz. 6 een onderdeel Subsidieloket. Daarin wordt gesteld dat gemeenten de uitvoering van subsidies voor het Nationaal Isolatieprogramma en voor klimaatadaptatie nogal eens overhevelen van de Omgevingsdienst naar externe, commerciële partijen.

1.	Wat is de reden dat gemeenten dit doen? Zijn ze minder tevreden over het werk van de OD's ?
antwoord	Belangrijk uitgangspunt voor onze NIP aanpak is dat we de gehele aanpak aanbesteedden. Met andere woorden van advies over de aanpak, tot uitvoering, financiële afwikkeling, verantwoording tot communicatie besteedden we als één project aan.
2.	Doet Medemblik ook mee aan deze overheveling ?
antwoord	Nee, we doen niet mee aan deze overheveling. We hebben hiervoor niet eerder taken neergelegd bij de ODNHN wat gaat over de uitvoering van het NIP, energiearmoede of klimaatadaptatie. Wel hebben we de afgelopen jaren de subsidieregeling aardgasvrij door de ODNHN laten uitvoeren. Het college heeft vorig jaar besloten dat 2024 het laatste jaar was dat deze gemeentelijke subsidie beschikbaar was.

Op blz. 5 is sprake van de nieuwe taak die het bestuur voor de OD ziet bij het toezicht op Zeer Zorgwekkende Stoffen die vrijkomen bij vergunningplichtige inrichtingen. Het bestuur OD stelt voor om dit toezicht miv 2025 te versterken, omdat veel van die bedrijven onvoldoende actief zouden zijn in het minimaliseren van die emissies en het vijfjaarlijks rapporteren. Men wil dan oa vergunningen van zulke bedrijven aanpassen.

3.	Omdat het hier wordt beschreven als een voorstel/keuze van het bestuur: is hier inderdaad sprake van een vrije keus of is dit een verplichting? (Vanwege het soort van stoffen waarom het gaat is het immers vreemd als dit een vrije kwestie zou zijn waar zo'n dienst naar believen mee kan omgaan).
antwoord	Het voorstel in de kadernota is erop gericht het toezicht te intensiveren. Dit betekent het omschakelen van een reactieve naar een actieve uitvoering van deze basistaak. Aanleiding hiervoor is de ervaring dat veel bedrijven zelf geen initiatief nemen om te voldoen aan de informatieplicht en de verplichting om te rapporteren over mogelijkheden om emissie te voorkomen of te reduceren. Waardoor onvoldoende zicht en sturing mogelijk is op de emissie van ZZS. Dit terwijl het stoffen betreft, waarvan het landelijke beleid is dat deze gezien de schadelijkheid van hun aard zoveel mogelijk uit de leefomgeving geweerd moeten worden. In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) is een aparte module opgenomen over ZZS. In die module is een informatieplicht opgenomen om te rapporteren over de emissie van ZZS naar de lucht en het water. Per milieubelastende activiteit in het Bal is bepaald of de ZZS-module van toepassing is. Dit is doorgaans alleen het geval bij bedrijven met een omgevingsvergunning. Toezicht en handhaving op naleving van de voorschriften in de ZZS-Module is een basistaak van de omgevingsdienst. Hier valt onder andere het beoordelen van de aangeleverde emissiegegevens onder, alsmede de mogelijkheden om de emissie te voorkomen of te reduceren.
4.	Het gaat alleen om <u>vergunningplichtige</u> inrichtingen volgens de tekst. Ik neem aan dat wordt bedoeld: bedrijven die een vergunning volgens de Wet milieubeheer nodig hebben? Veel bedrijven vallen daar niet meer onder, maar hebben slechts een meldingsplicht. Zijn die meldingsplichtige dan vrijgesteld van dit alles, ook als daar die stoffen ook vrijkomen?
antwoord	Het klopt dat steeds meer bedrijven onder algemene regels en het meldingenregime van milieubelastende activiteiten (MBA's) vallen. Voor de omgang met ZZS gelden daar, afhankelijk van de door het bedrijf uitgevoerde activiteiten, dan ook algemene regels voor. Er vindt toezicht op de naleving van die algemeen geldende regels plaats, bijvoorbeeld waar het gaat om de zorgplicht die voor bedrijven geldt.
5.	Is bekend hoeveel deze zelfgekozen nieuwe taak van de OD gaat kosten? Onderzoek, VRP's opstellen, vergunningen aanpassen... hier zullen wel enkele formatieplaatsen mee gemoeid zijn. (Ik vraag dit ook met het oog op de opdracht aan de OD om toch een bezuiniging van 3 of 5 % aan te bieden. Dit is enigszins in tegenspraak met dit soort nieuwe taken).
antwoord	Het betreft geen zelfgekozen taak, maar een intensivering van een bestaande basistaak. De verwachte kosten zijn opgenomen in het bij de Kadernota 2026 opgenomen 'Verloop meerjarenperspectief 2026-2029'.

	De intensivering komt voort uit de ervaring dat bedrijven hun verplichtingen uit de ZZS-module niet proactief nakomen (zie ook het antwoord op vraag 3).
--	--

Op pag. 4 en pag. 7 is sprake van het streven vanuit het ministerie naar meer robustheid. De bedragen die daarvoor nodig zijn staan voorlopig op pm. Zolang er geen tijdelijke incidentele of structurele middelen komen, ziet het bestuur niet hoe dit mooie streven werkelijkheid kan worden. Er komt vanaf het Rijk een incidentele maar geen structurele bijdrage (terwijl men daar wel eisen stelt).

De OD kent de cijfers dus nog niet echt maar ziet het niet lukken, vanwege de verplichting vermeldt men het als pm en gaat men een efficiencyonderzoek starten.

Toch is er ook een SPUK uitkering (blz. 7). Die wordt voor de robustheid gebruikt, staat er. Dat is ook rijksgeld. Wij begrijpen het zo dat dit dus absoluut onvoldoende is.

6.	Hoeveel bedraagt deze SPUK?
antwoord	De SPUK-subsidie in het kader van robustheid bedroeg € 525.000,- over een periode van twee jaar. Hiermee zijn verschillende (opstart)robustheidsonderwerpen opgepakt.
7.	Waar zou voor de OD dan het meerdere vandaan moeten komen nu het Rijk onvoldoende levert? Een hogere bijdrage vanuit de gemeenten? De opbrengst van het efficiencyonderzoek? Als dat nog niet voldoende is? Hebben wij de situatie hier goed voor ogen? (ook hier: dit kan dan tegenstrijdig zijn met de opdracht om 3 of 5 % te gaan bezuinigen).
antwoord	Het Rijk, de provincies en de gemeenten hebben zich gecommitteerd aan versterking van het VTH- stelsel en hebben de ontwikkeling van omgevingsdiensten als één van de speerpunten benoemd. Om tot een robustheidsplan te komen heeft eind 2023 – zomer 2024 een intensief traject met de bestuursleden plaatsgevonden waarna op 27 juni 2024 gekomen is tot een bestuurlijk vastgesteld plan van aanpak. Het kostenneutrale scenario om zónder extra investeringen tot robustheid te komen heeft het algemeen bestuur op 27 juni verworpen. Direct voor de zomer hebben de raden en staten het plan van aanpak robustheid met begeleidende brief ontvangen. Het algemeen bestuur heeft geconcludeerd dat er geen inverdieneffecten zijn om robustheid vanuit de OD NHN zelf te financieren. Het Rijk focust zich nationaal op de volle breedte van het VTH-stelsel en wenst alleen incidenteel te financieren. De conclusie is dan ook dat daarmee de bal voor financiering van robustheid bij de eigenaren ligt. Door eventuele bezuinigingen kan de weg naar de gewenste robustheid verder uit beeld raakt.

